

ערכאות

Week 4

חוב ברור

(ד"ה 'ולכאורה') מהרשם ח"א פ"ח,

Foreclosing in secular court מהר"ש ח"א קל"ג אות ב'

Temporary Restraining Order / עיקול

רמ"ע מפאנו

2 Teshuvos from Rav Sullman

THE
NIGHT SEDER
BAIS MEDRASH
TAILORED TO FIT YOUR SCHEDULE AND YOUR NEEDS

תשמיש, וגם רוב נשים אין רואין שלא בשעת וסת, כמו"ש בסדרי טהרה דנהי דוסת דרננן מ"מ יש הזקה שלא תראה שלא בשעת וסת, א"כ אף דרוב דמים מהמקור, מ"מ הך תרי רובי להיתר עדיפי מהא דרוב מהמקור קאחי, אכל עכ"פ להלכה לא סומכין אשיטת המרדכי אף לענין דרמ"ת כמפורש בש"ך שם, ועיין בנז"י שכתב דחשיב אפשר לזרר על ידי שפופרת עיין שם, וגם מזד שהרגישה כאב, לשיטת רוב הפוסקים כאב אינו כמכה כל זמן שלא נתזרר שהכאב הוא צר דמים כמו"ש הנקח"ס, וגם מזד שיש לומר דאחר הלידה הוכו הדדין, מ"מ מפורש שם דדוקא צהי אח"כ צאה של היתר אז אינאלי מילתא למפרע שהי הדם מחמת הדדין, וגם כל זה רק לשיטת הש"ך שם, אכל לשיטת הט"ז אס ראתה אחר לידה שני עוד ג' פעמים לאסרה, וצנקה"ס שם מחמיר, אך לא כהט"ז:

ובאמת גם צמינקת שיך דין דרמ"ת, אף שיש לומר דצמי הנקה לא משכחת וסת קצוה, וצנזיל חשש וסת שאינו קצוה לא אסרינן לצעלה, מ"מ כתב בפת"ם כיון דלשיטת הרמנ"ן שיך וסת קצוה צמינקת, נהי דלדין ס"ל דלא חשיב וסת קצוה, מ"מ חמור מראי פ"א ושפיר חשיבה דרמ"ת:

אך עפ"י דברי הרופא אף בדרמ"ת ולומר שנתרפאה יש מחמירין כמפורש בש"ע, מ"מ רק שם דכבר איתחקה צאיסור והרופא חומר שנתרפאה יש לומר דהוי נגד חזקת צאיסור וגם איכא גופא דלא מקבל סמא, אכל הכא דלדברי הרופא לא התחיל הדם לצא מהמקור וגם יש רגלים לדבר מחמת הכאב, צכהאי גונא שיטת כמה פוסקים דנאמן אף צאיסור תורה, וגם יש לצרף שיטת המחמת יעקב דנ"י נעמים צליל טזילה לא שיך דין דרמ"ת, ואולי לא צדקה את ענמה קודם תשמיש יש צירוף שיטת הראצ"ד כמו"ש צספרי ה"א סי' כ"צ:

עכ"פ יש להחמיר לשמש לעת עתה צליל צ' של טזילה, ואם לא תראה שזו נוכל להחמיר לשמש גם צליל טזילה דימא ספק דרננן לקולא, דמא מקודם התשמיש גרם ושז נתרפאה, וכמו"ש בנז"י מהדרי"ת סי' צ"צ לענין אס יש מקום לתלות צדס צתולים דלא חשיב ספק דרננן דסתרי אהדי, וזה צרור צס"ד, ומחמת כי מוטרי אכזי צהגהת ספרי ח"ג הכדפס כעת אקלר:

צעה"ת ג' יתרו תרפ"ו קאשי,

הק' שמואל ענגיל צין הגולים פה הכ"ל:

סימן קל"ד

לכבוד הרצ המאזה"ג חסידא ופרישא צנש"ק
מ"ה יחזקאל שרגא הלברשטאם כ"י
אצד"ק צעשינו:

בדבר העגונה שצעלה הלך לצא ולא נשמע ממנו זמן רב, ויש עד המעיד מפי איש חיל ששמו אינו יודע, שעמד ציחד עם צעלה ר' יונה לאנגענטהאל מצעשינו וראה איך שנקרע לקרעים, והנה זה העד השני הוא חשוד להקיף אחרים צתער אך אינו מקיף לעצמו, ונסתפק כת"ה אס צאופן כזה שיך ג"כ מה שכתב צשר"ת הגרעק"א דמנלחי פאת זקנס יש לומר שאינס פסולים לעדות דכיון דרניס נכשלים צזה יש לומר שמורים היתר לעצמם:

נאמת

באמת יש לומר דדוקא צנותן שטר ואינו מפורש שהא צתורת עיסקא א"כ שפיר יש חשש שמא יהי הפסד והמלוה יכפור שלא הי ההלואה צתורת עיסקא וכמו"ש הט"ז, אכל ההלואה שצנאנק שגרסם שם כל ליה, ונרסם צפנקס כל העיסקא שמשלם כל אחד א"כ ליכא חשש זה, וכיון דיש כתב שכל העסקים שצנאנק נעשו על צד היתר עיסקא מומילא אס ישצנע שלא הרויח לא ישלם הרויח, היינו שינכה מהקרן, א"כ יש לומר דלא שיך החשש, וצפרט אס יהי נרסם על שטר הוועקסיל" שהא על צד היתר עיסקא יותר טוב, על כ"פ אס אי אפשר צענין אחר יש לסמוך על הסצרה הנ"ל ולעשות כתב צחתיות ראשי הצאנק המנהלים שמסכמים על זה שכל ההלואות יהיו על צד היתר עיסקא, ואז יש מקום להחמיר:

ב

ובדבר לעשות הולאות צערכאות צלי רשות צ"ד על הוועקסיל", לפענ"ד קשה להחמיר כמו שפורש צחרי"ת סי' ס"א דגס מדעת שניהם לא מהני כתב חיוצ כזה, וע' צט"ז שם, והגס דמפורש שם צסמ"ע דצמקום שהמנהג קצוה צעיר מהני, אכל נאמת הט"ז מחמיר:

ומה שהציא כת"ה מש"ת מהרש"ם חלק א' צסם הג' הק' מצטטוטט ז"ל צצטטר שיש חיוצ צרור הוא רק מדת חסידות, נאמת קשה לסמוך על זה דשם משמע דרק צאס רואי שצצאט נפש לא רצה לשלם אז חייב לש"י הולאות, אכל צעתים הללו לפעמים נאמת אין ציכולת הלוה לשלם הוועקסיל", וצדיני ישראל צריך לותר לו הזמן כמפורש צחרי"ת סי' ק', לכן קשה להחמיר לצתוע צערכאות צלי רשות צ"ד, וכת"ה יעשה צזה כד"ת:

ג

ובדבר המעות שנגצו שהיו מונחים צמכתצ, נאמת אס הי כת"ה רוצה הי יכול להטיל עכ"פ קצני חרס על השליח שצנאמת נתן המעות לתוך המכתב, נהי שכת"ה אין רצונו צכך, עכ"פ אס צד השני רוצה לשלם לו עכ"פ חצי מהסכום צודאי דיוכל כת"ה לקבל צלי שום חשש וזה צרור:

ד

ובדבר האשה שראתה אחר לידתה ד' פעמים צליל טזילה והרגישה כאב צכל פעם, וכעת שאלה לרופא ולומר לה כי על ידי לידתה נעשה פתחה צר ויוכל להיות שהדס הוא מחמת שהוכו הדדין, זה תורף השאלה:

כת"ה הציא שיטת המרדכי דניש לה וסת תולין שלא בשעת וסת צדס דדין, עכ"פ לענין רואה דס מחמת תשמיש דרננן, גס מזד צירוף כאב יש לומר דחשיב כמכה, גס מזד שאחר הלידה יש צד לומר דהוכו הדדין, ונהי דאין סומכין על זה לחוד כמפורש צרמ"א סי' קפ"ז מ"מ צצירוף כל הנ"ל, וגס מכת דיצור הרופא וגס דיש לומר דמינקת דמי לזקנה יש להקל, עכת"ד:

הנה נאמת על שיטת המרדכי קשה לסמוך, דלקחת פוסקים גס המרדכי צעצמו מיירי שיש לה מכה שאינה יודעת אס מוציאה דס, רק דנאשה שאין לה וסת צעי שידוע שמכתה מוציאי דס דלא כהרצ"א ז"ל וניש לה וסת מהני, ואף אי נימא דהמרדכי מתיר אף צלי שום מכה משום דכיון דרוב נשים אין רואין דס מחמת

הנדרוניה בין אב לבתו, וכבר ביארנו בפשיטות גמורה שאין הדבר כן, וזו אינה צריכה לפנים.

עוד אמרו החולקים שמעשה ב"ד קיים את הצואה בשעה שהפקירו חלק הבת אצל האפוטרופוס, ואני אומר אם אמת היה הדבר שקיימו אותה, אין כח ב"ד יפה בזה וקא משוו להו ב"ד טועין, אמנם ראיתי אותו מעשה ב"ד ולא עשו אלא מה שהי' מוטל עליהם לעשות לא פחתו ולא הותירו.

בהא נחיתנא ובהא סליקנא, שירושה אין לה הפסק וכיון שירש הבן את חלקו ומת אחותו תירשנו בלי שום תנאי, והסך קצוב שנתן האב לבתו זכתה בו הבת מדין מעשה קודם לתנאי שהמעשה קיים והתנאי בטל, ועוד אין תנאי חזרת המחצית בין אב לבתו אלא זרוז ועצה [טובה] להתנות בה בין איש לאשתו, וממילא רוחא שמעתא שהבת רשאה ושלטת בעצמה ובנכסיה וכל אשר היא עושה ה' מצליח.

נא. תשובה בדין מלוה ולוה.

[לויאדנה]

הנושה בחברו מנה לזמן קצוב על מנת לסגלו ולא נתקיים התנאי, כל יומא זמניה הוא, ואם מחמת האיחור נתמעטו זכויות המלוה או נגרע בטחונו אע"פ שעדיין המנה בעין וביד הלוח לקיים תנאו, לאו כל כמיניה, שלא על מנת כך הלוח, וכל שנשתעבד מעכשו על קיום התנאי הרי הוא כאלו כפלו בארבעה גדריו ובהבטל התנאי בטל המעשה, ודבר זה שנון ערוך ומוסכם לכל, בארו הרמב"ם מהלכות אישות פרק ו' ובהלכות זכייה ומתנה פ"ג, וכ"ש אם בזבו המעות בדברים אחרים ושנה בהן מדעת הבעלים, יד המשנה לעולם על התחתונה; ואם יש לחוש לנכסי הלוח שיהיו הולכין וכלין, עבדינן ליה תקנתא למלוה לעכב מנכסיו בכל מקום שהן, אעפ"י שלא הגיע זמנו ואפילו לא היה שם תנאי כלל, שכן הורו הרב והרא"ש והטור וגמוקי יוסף והרבה מן האחרונים והעיד מהר"י קארו בח"מ סי' ע"ג שהוא וחבריו היו דנים כך בכנופיה.

ומלוה שלא נמלך וקדם לעכב ממון הלוח על ידי ערכאות במודעא רבא לסדר אחר כך טענותיו לפני דיני ישראל, יש חלוק רב בין מקום פסידא כגון דער דאזיל לבי דינא הלה עושה צרכו במעותיו ולא יהא לו במה לפרוע או שלא במקום פסידא שיכול להשכים לב"ד, והרא"ש בתשובה הביאה הטור ח"מ סי' ט"א הושה העושה דין לעצמו להולך לדון בערכאות של נכרים ובפרק המניח את הכד אמרינן דבמקום פסידא כולי עלמא לא פליגי דעביד איניש דינא לנפשיה, ופירש מהר"ם בתשובה דדוקא בחפץ מבורר שהוא שלו והודו לדבריו (גדולי) רבני ספיד"א, אף אנו נאמר דבמקום פסידא וחפץ מבורר כי האי גוונא מציל את שלו בערכאות של נכרים אם הם מזומנים להציל יותר מדיני ישראל, וכי תימא לאסורא מדמי להו הרא"ש ולא להתרא, לאו מלתא היא, דהא כשם שהתיר לדון

בערכאות של נכרים אי חברה לא ציית לדין כך התיר לעשות דין לעצמו אפילו בחפץ שאינו מבורר אם התנו מעקרא, והשתא האיך לא ציית דינא.

ועוד לא גרע לדון בעש"נ ממאי דשדי דב נחמן למאן דדלי ביומא דחבריה דלימחיה במאה פנדי דמרא, ואע"ג דהיכא דליכא פסידא נמי הלכה כרב נחמן דעבד איניש דינא לנפשיה ובכה"ג ודאי לא שרינן לדון בערכאות של נכרים א). תדע דאי מחי לחבריה קנסינן ליה דלא אמר רב נחמן לימחיה אלא במקום פסידא, ה"מ במקום שבתי דינים יושבים, אבל אם אין כח בדייני ישראל לכוף את הנתבע התירו לו לתובע לדון בערכאות של נכרים שלא יפסיד ממונו, כדמסיק שם הרא"ש.

ובלבד שיהא בזה תנאי מפורש כגון דכתוב בשטרא בין בדיני ישראל בין בדיני האומות וא"צ ליטול רשות, אבל אי ליתיה להדין תנאה לא מבעיא שצריך ליטול רשות מב"ד קודם שידון עם חברו בערכאותיהם כדברי הרמב"ם סוף הלכות סנהדרין אלא אפי' לכוף את הנתבע בערכאות של נכרים לעמוד בדיני ישראל צריך רשות הקהל או גדולי המלכות כדברי מהר"ם הובאו במרדכי פרק הגוזל בתרא, ואמר להלקות או להעניש העושה כן בלי רשות ומסיים בה הכל לפי מה שהוא אדם, ויפה אמר אלא שאנו מפרשים אותו אחד התובע ואחד הנתבע לפי מה שענינו ראות אם קשה עורף הוא אם לאו.

ואחרי שבעונותינו הרבים אזלת יד מישראל ורבו המבריחים את נכסיהם ונועלים דלת בפני לווים ב) ראינו לכל גדולי רבותינו נותנים רשות לעכב בדיני האומות ממון הנתבע ביד הנפקד, שמא יעשו קנוניא על נכסיו של זה, ואח"כ יסדרו טענותיהם לפני ברורים בדינינו, ופשיטא שלא הוצרכו לכך אלא במקום שאין דבריהם נשמעים כל הצורך ובכה"ג סברא היא ותורה שלמה ליכא לספוקי עלה, ועל זה סמכנו פעמים רבות שבא מעשה לידינו. ואם נכסי הלוא מתמוטטין ויש סיפק ביד שופטי ישראל אל יעכבו תחלה את הממון ביד הנפקד אעפ"י שלא הגיע זמן הפרעון, ויש להם על מה שיסמוכו כדלעיל, ואם נכון לבם בטוח על העכוב שלהם שלא יחוש לקנוניא אז המלוה יסר שבטו ואימת הערכאות מעל הנפקד תחלה, הא לאו הכי אין אומרים לו להפסיד ממונו כדברי הרא"ש, והכי שמיץ לן מתלמידי מהר"ם מפדוה ג) שהיה דן הוא ובית דינו להדיא, והיה אומר שהמעכב ממון חבירו על ידי ערכאות אפילו בלי רשות, אעפ"י שעשה שלא כהוגן, אין זה פוטר מים ראשית מדון שנרשה את חברו בשביל כך לדון עמו בערכאות חלילה אלא יבאו לדון בדינינו ודייני ישראל ישפוטו הם על העכוב

א) ק"ס (= קרית ספר אולי הכונה לה' סנהדרין, הסימן מטושטש).

ב) עיין כאן על המבריה נכסיו ודיני העכוב, הסיגואיסטרי"ו בלע"ז.

ג) עיין תשובת מהר"ם ב"ב סס"י שמ"א (= הערה זו מכ"י אחר, נראה שהיא מר' צבי

הירש שהחזיק הספר הזה).

כנייהם אלא מסרב לפרוע והולך לפניהם לכופו על הפירעון רשאי, ובזה מצאתי קצת רפואה תעלה לאותם אנשים שנוהגים כן, אלא שנראה דעת רוב גדולי האחרונים ז"ל שאין חילוק, וכן מוכח במבי"ט ח"ב סי"ג שאפי' החייב סך ידוע אסור לו ללכת לאומות שהוא עובר על לפנייהם ולא לפני עכו"ם. (ועיי"ש עוד בסוף התשובה שהביא ממדכי

דאפי' הפונה לערכאות ע"מ שידונו אותו ויכופו אותו כדת יהודית ג"כ אסור אלא דמשום זה אין מנדין אותו אלא מותחין אותו על העמוד, עי"ש).

והעצה היעוצה היא שיתבעוהו בב"ד ואם יסרב לבוא לב"ד או יסרב לשלם, יתנו לו ב"ד רשות לפנות להוצאה לפועל.

קונסים אותו עד שיגלה מי הקבלן שהעסיק שבחי"ם

שאלה

קבלן חרדי שיפץ דירה, לאחר גמר השיפוץ באה המשטרה וקנסה לבעל הבית לשלם 10,000 ש"ח על העסקת פועלים בלתי חוקיים, אמר בע"ה אני לא הבאתי אותם והם עובדים של הקבלן. אמרו לו אם תגלה לנו מי הקבלן נפטורך, האם מותר לגלות מי הקבלן.

תשובה

דין זה נתלבן לעיל באריכות דכל היכא שהוא גרם והביא על עצמו הנזק אין לו דין מוסר ומותר לגלות (אלא א"כ הקבלן מוכן לשלם עבורו את הקנס שאז לא יגרם לו שום נזק).

תלונה על נהג במשרד התחבורה

שאלה

הנוסע עם מונית והנהג רימה אותו במחיר וגם האריך עליו את הדרך בזדון כדי לגנוב אותו, האם מותר לו להתלונן במשרד התחבורה.

תשובה

אחרת, וע"ע בכסף הקדשים שהפליג והתיר לפנות לערכאות בלי רשות מב"ד אפי' אם יש עליו רק אומדנא שידועה לרבים שלא תועיל תביעתו בב"ד (ועיי"ש שהתיר אפי' אם ידוע רק לג' בנ"א), אמנם בזה אין הלכה כמותו.

ובמקרה דנן בנהג שרימה נוסע בנסיעתו חשוב להדגיש, דדווקא ברמאות ברורה ומתפרשת לכו"ע כרמאות מותר לפנות לערכאות, אבל רמאות שמתפרשת בב' צדדים כגון שלקח ממנו מחיר לפי מחירון ולא הפעיל מונה והמחיר שלקח ממנו אינו עובר את המחיר שברור ובטוח שהוא רמאות, או שהאריך עליו קצת את הדרך ואינו ברור ובטוח שעשה זאת בזדון לרמותו וכדו' אסור לפנות לערכאות לפני שיתבעוהו בב"ד. עוד חשוב להדגיש שרמאות נקרא רק דבר שלקח וגנב ממנו בלי ידיעתו כגון שאמר לו שהמחיר במחירון הוא כך והתברר שהוא רימה אותו, או שהפעיל מונה תעריף 2 בעוד שהשעה לא כ"כ מאוחרת וכדו', אבל אם ביקש ממנו בידיעתו יותר מהמגיע לו אי"ז רמאות ואף אם הוא נתן לו את מה שביקש איהו דאפסיד אנפשיה ואסור לו לפנות לערכאות.

וכיו"ב בכל הנוכלים למיניהם שברור ובטוח שהם נוכלים ומרמים את הציבור ואין ב"ד מסוגל לטפל בהם מותר לפנות לגורמים הממונים לטפל בהם.

נקוט האי כללא בידך, כל דבר שאין ב"ד מסוגל בזה"ז לטפל בו מותר לפנות לערכאות, ואע"ג דמעיקר הדין צריך נתינת רשות ברורה מב"ד לפנות לערכאות או למשטרה, מ"מ יש דברים שידוע מראש לכל שאין ב"ד מסוגלים לטפל בהם ובכה"ג מוטל על ב"ד להרשותו לפנות למשטרה, על כן בדברים האלה רשות ב"ד נתונה לכל לפנות למשטרה, ולכן בכל ענין הטיפול בעולם הפשע כגון גניבות, סמים ורציחות מותר לפנות מיד למשטרה, וכן אלימות במקום שברור שאין ב"ד מסוגל לטפל בכגון זה מותר גם לפנות למשטרה.

והנה ענין זה שבמקרים מסויימים מותר לפנות לערכאות או למשטרה בלי רשות מפורשת מב"ד מצינו בפוסקים בעניינים דומים, עי' חקות החיים סי' ו' באחד שסירבו ב"ד לדון בתביעתו והודיע לב"ד שאם לא ידונו בתביעתו יפנה לערכאות ולא נתרצו לדון מותר לו לפנות לערכאות בלי רשות מב"ד, ועיי"ש שהביא מהמריק"ש שהתיר אפי' אם לא הודיע לב"ד שיפנה לערכאות אם לא ידונו בתביעתו דעצם סירובם לדון בתביעתו מתירו לפנות לערכאות, אך החקות החיים נחלק עליו ולא התיר אלא א"כ הודיעם, ועיי"ש עוד שהביא מחלוקת אחרונים במדינה שאין בה ב"ד אם מותר לפנות לערכאות בלי רשות מב"ד או שצריך לילך למדינה

מנהל מוסד שלא העביר התקציבים שקיבל

שאלה

^{12.341567} מנהל מוסד שמקבל תקציבים ממשלתיים ולא העביר את התמורה לעובדים כפי הנדרש בחוק, האם מותר להתלונן.

תשובה

^{12.341567} ^{אוצר החכמה} בענין החיובים המגיע לעובדים עפ"י ד"ת כגון גוף המשכורת וכן פיצויים שהוא חייב לשלם ע"פ דין, אף ששורש החיוב נובע מהחוק מ"מ החוק יצר מנהג (ומצינו כע"ז בש"ך סי' ע"ג במנהג ישראל שנוצר ממנהג גוים) ^{אוצר החכמה} ומעתה נתחייב לשלם ע"פ דין, צריך לתבוע אותו בב"ד או שיקבל רשות מב"ד לתובעו בערכאות, אבל שאר התקציבים שמקבל המנהל אינו חייב להעבירם עפ"י ד"ת לעובדים ואסור ^{אוצר החכמה} להתלונן עליו בשום מקום.

תביעה לחברת הביטוח

^{12.341567}

^{אוצר החכמה}

שאלה

^{12.341567}

ראובן הזיק למכונת שמעון ואינו חייב עפ"י ד"ת, האם מותר לשמעון לתבוע את חברת הביטוח שלו (שמכסה על הנזק המדובר) למרות שהם עלולים לתבוע את המזיק שלא כדין.

תשובה

^{12.341567} מכיון שחברת הביטוח מכירה בתביעה ישירה מהניזק לחברת הביטוח, והיות ולפי התקנון של חברות הביטוח מקום השיפוט הוא בבית משפט ולא בב"ד רשאי הניזק לתבוע את חברת הביטוח שמבטח את הניזק, היות שאין החיוב של חברת הביטוח חיוב עפ"י ד"ת או אפי' חיובי נזיקין לפי החוק אלא התחייבות כספית גרידא במקום שיש נזק (שלא כפוף לדיני נזיקין) לפי תקנון החברה, ואע"ג שבעקיפין יתבע אח"כ חברת הביטוח את המזיק אי"ז סיבה למנוע מהניזק לתבוע את המגיע לו ע"פ דין שאין תביעתו מדין מזיק אלא מדין התחייבות.

וכל זה אינו אלא אם חברת הביטוח מכירה בתביעה ישירה מהניזק לחברת הביטוח, אבל אם אין הניזק יכול לתבוע את חברת הביטוח אלא עם יפויי כח שלו, יהיה תלוי אם המזיק

1234567

עצמו גם מבוטח באותה חברה רשאי לתבוע את חברת הביטוח מכיון שגם המזיק עצמו מחוייב לחברת הביטוח במסגרת ההסכם איתו, אבל אם אינו מבוטח באותה חברה, אסור.

אוצר החכמה

תחבורה ציבורית שמאחרת

התשובה

שאלה

אוצר החכמה

אוטובוס שאיחר הרבה זמן האם מותר לתבוע אותם בבית משפט, הנידון הוא מה שפורסם בעיתונות אנשים שזכו בתביעה וקיבלו ע"ז סכום פיצוי גבוה.

תשובה

היות שאינו זכאי לדרוש מהם קנסות ע"פ ד"ת, שהרי ברוב המקרים לא נגרם הנזק אלא ע"י גרמא (ואפי' פחות מגרמא מכיון שהוא ע"י שב ואל תעשה ולא ע"י מעשה) אסור לתבוע אותם ע"פ ד"ת. ואם קיים הסכם בין שני הצדדים זכותו לתבוע אותם ע"פ מה שסוכם בהסכם.

אוצר החכמה

שאלה

חנות שמוכרת מוצר בפיקוח יותר מהמחיר, האם מותר להגיש תלונה במשרד התמ"ס.

תשובה

נידון זה דומה לנידון דלעיל דנהג שמרמה נוסעים, וכפי מה שהתברר לעיל כל דבר שברור ובטוח שהוא רמאות, מותר לפנות לגורמים הממונים לטפל בכך, ולכן הדין הוא כך, אם מקובל אצל חלק מהחנויות לקחת מחיר זה אי"ז נחשב רמאות. אבל אם לא מקובל במקומות אחרים לקחת מחיר זה, וזו המציאות על דרך כלל במוצרים בפיקוח, הרי"ז נחשב רמאות וחובה לפנות לגורמים המטפלים בכך. אך בניד"ד נראה דאם החנות נמצאת באיזור חרדי שב"ד מסוגל לפקח עליו אם הוא מתנהג כשורה חובה לפנות